

DINAMITZACIÓ LECTORA

la colla de les mofetes

Núria Pradas

Il·lustracions d'Anna Clariana

La colla de les mofetes és la història d'un grup de nois i una noia que comencen una nova etapa de la seva vida: han superat la Primària i han deixat de ser els GRANS de l'escola per passar a ser els «nans» i els «pallussos» de l'institut. Aquest fet desemboca en un relat autobiogràfic del protagonista, l'Adrià, que bé podria ser el diari personal de qual-sevol altre noi de la seva edat que s'ha d'adaptar a un nou espai, a nous professors, a unes noves normes, a unes noves rutines i, possiblement, a uns nous companys. Aquest context, molt pròxim als lectors als quals va dirigit el llibre, fa més atractiu el relat, que es caracteritza per l'ús d'un estil àgil i dinàmic, com també per la utilització d'un llenguatge col·loquial ple d'expressions típiques dels adolescents, que serveixen per transmetre al lector, de la manera més real possible, els pensaments, sentiments, idees i converses dels joves protagonistes.

ARGUMENT

L'Adrià enceta una nova etapa de la seva vida escolar. Ha deixat la Primària i comença l'ESO en un institut, on haurà d'acostumar-se a les noves normes, als nous professors i a noves rutines. Cada professor els exigeix de lliurar les feines d'una manera diferent i el que sembla que ha de ser l'assignatura menys exigent acaba sent un autèntic maldecap. I és que el professor d'Educació física, a qui els alumnes han posat el malnom de «Power Man», obliga els nois i les noies a dutxar-se després de les classes, de manera que han de portar, obligatòriament, la bossa amb els estris d'higiene personal necessaris i una muda. I qui es descuidi l'esmentada bossa acabarà formant part de *la colla de les mofetes* de primer. Pressionat per les exigències i amenaces del professor, l'Adrià es prepara curosament la bossa per a l'endemà, per evitar acabar sent un dels primers a formar part del temut grup. Però, malgrat els seus esforços, el dia següent l'Adrià acaba oblidant-se la bossa a casa. La sentència està dictada: arriba l'hora d'Educació física i no s'hi valen excuses; els primers membres de la colla de les mofetes (o sigui, tots aquells alumnes que s'han deixat la bossa a casa) ja han estat escollits. A part de l'Adrià, quatre nois i una noia són nomenats pel Power Man, membres «dignes» de formar part d'aquest grup; són el Miquel i el Biel (dos germans bessons que només s'assemblen en l'aspecte físic), el Teo (el «pijo» de la colla), la Valèria (una noia molt perfeccionista que no mereix formar part d'aquest grup, ja que el seu descuit ha estat un veritable infortuni) i el Mohamed (un nen marroquí que havia començat les classes a l'institut un parell de setmanes després d'haver-se iniciat el curs). És per tant, un grup ben heterogeni i divers que ha unit el destí i que, des d'aquest moment, els seus membres seran inseparables.

Un fet que enfortirà més els lligams entre aquests sis companys serà l'estada en un camp de treball a Tarragona, on han de fer el crèdit de síntesi, que va sobre els romans. Allà hauran de dur a terme diferents activitats relacionades amb la civilització romana: han de fer una redacció sobre els romans, observar la relíquia d'una tassa romana, fer el dibuix de la maqueta d'un circ romà... I també acabaran resolent una desaparició: la de la tassa romana que el monitor del camp de treball, en Jordi, ha suplantat per una altra de falsa per tal de vendre l'autèntica i obtenir-ne un benefici econòmic. Una desaparició que descobreix el Miquel i que resoldrà la colla de les mofetes, amb la Valèria al capdavant, ja que és ella qui pren la iniciativa i qui engresca els companys a resoldre el cas. Una aventura que unirà per sempre més aquests sis nois, a qui el destí va unir de forma fortuïta però que, a partir d'aquest moment, ja no es tornaran a separar.

AUTORA

Núria Pradas

La Núria Pradas va néixer a Barcelona l'any 1954, encara que després es va traslladar a Sant Feliu de Llobregat. Des de ben petita la Núria volia ser mestra, una professió a la qual, de fet, es va dedicar durant un temps, però, ben entrada la trentena, va decidir que volia ser escriptora. En els seus inicis va començar escrivint obres de teatre i, poc després, novel·les. I a partir d'aquest moment, la seva producció literària es va començar a dirigir a tots els públics: infantil, juvenil i adult. Entre els seus llibres destaquen títols com *Lior*, *Un estiu amb l'Anna* o *Això no mola*, *Escarola*.

IL·LUSTRADORA

Anna Clariana

Nascuda a Terrassa l'any 1958, l'Anna va mostrar interès pel dibuix des de ben petita. No obstant això, la seva carrera com a il·lustradora assegura que es deu més al treball constant i a l'aprenentatge continu que no pas a un talent innat. Després de formar-se a l'Escola Eina, com a dissenyadora gràfica, i a l'Escola d'Arts Aplicades a Terrassa, com a il·lustradora, va començar la seva carrera professional il·lustrant cartells publicitaris i també llibres de text. També ha col·laborat en revistes com *Cavall Fort* i *Mil Dimonis* i ha guanyat alguns premis, com ara el IV Premi Parcir d'Àlbum Infantil Il·lustrat, per la seva aportació gràfica al llibre *El senyor sol i la senyora eriçó*.

PERSONATGES

Adrià

L'Adrià és el protagonista i narrador d'aquesta història. Juntament amb els seus companys, l'Adrià inicia una nova etapa acadèmica, l'ESO, i això comporta una sèrie de canvis que ha d'anar assimilant. Encara que s'esforça per superar les seves distraccions i vol aconseguir ser responsable i autònom en aquesta nova etapa que acaba de començar, l'Adrià és molt despistat i la primera badada a l'institut (es deixa la bossa amb la muda, la tovallola i el sabó per dutxar-se després de la classe d'Educació física) ja té conseqüències: formar part de la colla de les mofetes de primer. L'Adrià s'autodescriu con un noi normal del tot, tant físicament com acadèmicament, encara que sí que li agrada molt i molt llegir, i per això, allà on va, l'acompanya sempre un llibre. Admira molt la Valèria, a qui sempre elogia.

Biel

Membre de la colla de les mofetes, és un noi llargarut i prim, amb el cabells rossos i embullats. Té el costum de bufar-se tot sovint el serrell llarg, que li tapa els ulls blaus, grossos i curiosos. Li costa molt callar i això sol empipar els professors. És força inquiet i un pèl irresponsable, ja que no fa els deures, ni es dutxa, ni es pentina i tampoc no sap escoltar els altres. Menja molt i això li causa alguns problemes, com quan van amb l'autobús al camp de treball i s'atipa de gormanderies fins que acaba vomitant. El Biel té un germà bessó: el Miquel.

Miquel

És el germà bessó del Biel i, com ell, també és alt i prim. El Miquel i el Biel són com dues gotes d'aigua, però només en l'aspecte físic, ja que el Miquel, a diferència del seu germà, és tímid, i això fa que no parli gaire. També és força més polit i presumit que el seu germà i, així mateix, és un bon estudiant, encara que no arriba a l'excel·lència. Al Miquel li agrada molt dibuixar; hi té molta facilitat. Tant, que de gran vol ser dibuixant de còmic. Físicament, El Miquel i el Biel es distingeixen perquè el Miquel duu ulleres. El Miquel serà punt de mira de la «Rossa d'Abril» des del moment en què descobreix la caricatura que li ha fet a classe, encara que haurà de reconèixer el seu encert quan descobreix que la tassa romana original ha estat suplantada per una de falsa.

Teo

El Teo prové d'una família benestant de Vic, que té una fàbrica de llonganisses i dues botigues. Segons l'Adrià, el Teo «és el típic nen que ho té tot una mica abans que els altres» i d'ell es pot dir que sempre **ÉS EL PRIMER**. I per això és l'únic de la classe que duu el mòbil més car del mercat. No obstant això, mai no ha estat un noi popular a l'escola, malgrat que s'ha esforçat molt per integrar-se en diferents colles.

Valèria

És l'única noia de la colla de les mofetes i ha acabat formant part d'aquest grup per una raó una mica injusta, i és que el seu germà petit va tancar la porta abans d'hora i ella no va poder agafar la bossa que tan bé s'havia preparat i havia deixat a punt al rebedor. És una noia molt responsable, estudiosa, treballadora, decidida, intel·ligent... i, per aquesta raó, el fet de formar part de la colla de les mofetes resulta una mica traumàtic per a ella. Amb els cabells negres i rinxolats i amb uns grossos ulls verds, la Valèria ha captivat el cor de l'Adrià.

Mohamed

El Mohamed s'incorpora a la classe de l'Adrià un parell de setmanes després d'haver començat el curs. El seu país d'origen és el Marroc, encara que ha viscut dos anys a Vic i, per això, parla i entén el català força bé. És prim, amb el cap ple de rinxols negres, i el dia que va arribar a l'institut tothom es va fixar en les vambes noves, modernes i grosses que calçava. Li costa acostumar-se al ritme de l'institut i, quan es bloqueja, es queda callat i amb la vista perduda.

Jordi Masquefa

És el professor d'Educació física, més conegut com a «Power Man». És jove i musculós. Molt inflexible amb les normes, obliga els alumnes a dutxar-se després de la classe i a portar una muda per canviar-se. És tan inflexible, que amenaça qui no dugui la bossa a formar part de la colla de les mofetes de primer. També és força irònic i el seu humor no acaba de ser entès pels alumnes.

Pere Roca

És el tutor de la classe de l'Adrià i el professor de Socials. El malnom que li han posat els alumnes és «Pere al Quadrat», ja que, segons els nois, és dur com «una roca»: és impenetrable, intransigent i molt dur. El Pere Roca és un gran amant de la natura; tant, que el primer que fa a la classe és posar geranis a les finestres i també portar un peixet dins la seva peixera amb la intenció que els alumnes se'n facin responsables, per torns, els caps de setmana.

Montserrat Aulí

És la professora de Català de l'institut, més coneguda pels alumnes com la «Rossa d'Abril», per la seva passió per les festivitats literàries, com ara els Jocs Florals o la diada de Sant Jordi. Entre els alumnes, ha estat escollida com la novieta més adequada per al «Pere al Quadrat». És soltera, com el «Pere al Quadrat», i força inquieta. Quan descobreix la caricatura que el Miquel ha fet d'ella, aquesta el tindrà sempre en el punt de mira, i la resta de companys del Miquel consideraran que li té «mania».

Sara

És la monitora del camp de treball; s'encarrega de les activitats que els nois i noies de la classe de l'Adrià faran durant la seva estada a la casa. És una noia dolça que, pel fet de ser jove, sap captar l'atenció i l'interès dels nois. La Sara està enamorada del Jordi, el seu company al camp d'aprenentatge, i es desil·lusionarà molt quan s'assabentarà que ell està al darrere de la desaparició de la tassa romana.

Jordi

És el monitor del camp i és qui s'encarrega de les activitats que es desenvolupen fora del camp de treball. El Jordi és qui fa desaparèixer la tassa romana perquè vol vendre-la i obtenir-ne un benefici econòmic.

Professor de Castellà

A primera vista és el professor més normal, però també és força gandul: escull un alumne i el fa sortir a la pissarra per escriure-hi els exercicis que s'han de fer i, quan els alumnes lliuren la feina feta, mai no els la retorna.

TEMES DE L'OBRA

Amistat

El valor de l'amistat es reflecteix en aquest relat en la relació que s'estableix entre els diferents membres de la colla de les mofetes, entre els quals no existia cap vincle anterior. Ha estat el destí el que els ha unit i, malgrat les diferències que hi ha entre la manera de ser de cadascun d'ells, s'accepten i es valoren tal com són, amb les seves virtuts i els seus defectes. La solidaritat i el suport que mostraran envers els companys que tenen algun problema (quan al Mohamed l'insulten altres companys pel seu origen marroquí, o quan la «Rossa d'Abril» comença la seva «croada» particular contra en Miquel) seran un exemple del veritable valor de l'amistat.

Institut

L'institut és l'espai on es desenvolupa aquest relat, un espai on els nois i noies d'aquesta edat viuen una importat etapa de la seva vida, en la qual es va consolidant la seva personalitat i van creixen com a persones. Les relacions entre companys, com també entre alumnes i docents, és un aspecte que es posa de manifest en aquesta història i que és un reflex de la realitat. La responsabilitat en les tasques escolars també es tracta en fer el crèdit de síntesi, un aspecte curricular amb el qual s'han d'anar familiaritzant els lectors a qui va adreçat aquest llibre.

Adaptació als canvis i autonomia personal

El pas de Primària a ESO és un canvi al qual alguns alumnes s'adapten més ràpidament que d'altres, i això es reflecteix en els personatges del relat. En aquesta història s'exposa aquest tema i es parla de l'adaptació als canvis i de l'autonomia que van adquirint els nois a mesura que es van adaptant a les noves situacions i es van fent més grans.

Treball col·laboratiu

El treball en equip resulta clau a l'hora de resoldre la desaparició de la tassa romana. El Miquel és qui s'adona de la suplantació, però serà la Valèria qui encoratjarà els companys per tal d'esbrinar la veritat sobre el cas. Entre tots aconseguiran resoldre el misteri i això farà més forts els lligams d'amistat entre els sis membres de la colla de les mofetes.

Immigració

L'arribada d'un noi marroquí a l'institut és una realitat que es viu habitualment avui en dia en moltes escoles i instituts d'arreu. Es tracta d'un fet que, com passa en el relat, en moltes ocasions genera conflictes pels prejudicis i les diferències culturals que existeixen, però que es contraresta amb l'acceptació d'en Mohamed a la colla de les mofetes, una acció que exemplifica, per contra, la tolerància i el respecte vers la diferència.

ABANS DE LLEGIR

- Observeu la coberta i reflexioneu sobre el títol. Si el títol parla d'una *colla*, quina història creieu que explicarà aquest llibre que teniu a les mans? Vosaltres, teniu una *colla*? Si és així, comenteu amb els vostres companys qui en forma part, com us vàreu agrupar i què representa per a vosaltres la pertinença a aquest grup.
- En el títol també hi surt una altra paraula: *mofetes*. Què és una mofeta? Comenteu entre vosaltres què és i digueu quines són les seves característiques principals. Un cop hàgiu esbrinat i comentat aquestes dues qüestions, analitzeu de forma sintàctica el títol: Quin tipus de sintagma és? Per quin altre sintagma està format? Quina és la funció d'aquest últim sintagma...? Tenint en compte la funció del sintagma «de les mofetes», què ens diu del sintagma principal *la colla*? Què deu voler dir això?
- Ara fixe'u-vos en la il·lustració de la coberta i descriu-la. Què s'hi representa? Quantes persones hi apareixen? Quina edat creieu que tenen? Què duen a les mans? Quin sentiment creieu que expressen les seves cares? Aneu proposant les vostres idees, comenteu-les amb els vostres companys i relacioneu-les amb el títol del llibre.
- Llegiu, en veu alta, el text de la contracoberta. «Quan parla del destí», creieu que es refereix a un fet fortuït o voluntari? Què penseu que pot ser «allò que el destí va unir» un dijous? Comenteu amb els companys les vostres opinions i, quan hàgiu llegit el llibre, segur que trobareu una explicació a aquesta afirmació.
- Ara que ja heu comentat alguns elements de la coberta i heu pensat quin pot ser l'argument principal, a quin gènere literari creieu que pot pertànyer el llibre: novel·la, aventures, realista, policíaca, terror, sentimental...?
- Possiblement, en altres llibres que heu llegit, deveu haver vist que, a les primeres pàgines, s'hi sol incloure una dedicatòria o endreça; és a dir, un escrit amb què l'autor dedica el llibre a algú en concret. Busqueu la dedicatòria d'aquest llibre i llegiu-la en veu alta. A qui dedica l'autora el llibre? Quin sentiment expressa? Si algun dia vosaltres escrivissiu un llibre, a qui el dedicaríeu?
- Centreu-vos ara en la pàgina de l'índex. En quants capítols es divideix el llibre? Entre tots, localitzeu els capítols següents: un que es titula com el llibre, un altre que transmet un aire de misteri, un que es relaciona amb la civilització romana, un altre que té un títol molt «màgic» i un que utilitza una expressió en anglès.
- A la coberta també hi trobeu el nom de l'autora, la Núria Pradas. Si consulteu la seva pàgina web, <http://www.nuriapradas.com/ca/bibliografia/>, hi trobareu informació sobre la seva vida i la seva producció literària. Visiteu-la i comenteu entre tots quin tipus de llibres ha publicat, a quin públic es dirigeix, en quines activitats participa... Heu llegit algun altre llibre de la Núria Pradas? Quin títol us crida més l'atenció i us agradaria llegir? Per què?

- La il·lustradora del llibre, l'Anna Clariana, té un blog on podreu veure diferents mostres de les seves creacions. Entreu a <http://annaclariana.blogspot.com/?view=-classic> i observeu els seus dibuixos. Segons la vostra opinió, qui té un estil semblant a la il·lustració de la coberta d'aquest llibre? Quina coberta us agrada més?

COMENCEM A LLEGIR...?

Per tal que els alumnes puguin gaudir plenament d'aquesta lectura, proposem diferents opcions:

- a) Fer una lectura col·lectiva en veu alta. Comença el mestre i, després, per torns, cada alumne llegeix un fragment. S'ha d'establir l'ordre abans d'iniciar la lectura, de manera que, quan el mestre o la mestra ho indiqui, cada alumne sàpiga quan li toca llegir, i el ritme de lectura no s'interrompi i sigui dinàmic. Cal llegir a poc a poc, modulant la veu, de forma expressiva, i vocalitzant bé.
- b) Fer una lectura col·lectiva en veu alta, però distribuint entre els lectors els diferents personatges i el narrador. En aquest cas també cal fer-la a poc a poc, modulant la veu, de forma expressiva, i vocalitzant bé. Aquesta opció permet fer una dramatització de la lectura, on els lectors poden representar la història davant dels seus companys. Poden utilitzar un *atrezzo* o petits detalls que facin que la història sigui més veraç, il·lustrativa i gràfica

En totes dues opcions de lectura podeu dur a terme un enregistrament per tal de valorar després com han llegit o interpretat la lectura. En el primer cas podeu enregistrar un àudio i en el segon, un vídeo amb la representació, i analitzar després quins aspectes es poden millorar.

- c) Combinar la lectura en veu alta d'un fragment amb la lectura individual i silenciosa d'un altre (a casa o a l'escola), i així alternativament. En aquest cas, quan se'n faci una lectura silenciosa, es pot demanar als alumnes que resumeixin el contingut de les pàgines que han llegit per tal de garantir la comprensió del fragment.
- d) Fer una lectura individual de tot el llibre.

En totes dues opcions de lectura, és interessant anar resolent a l'aula les propostes que trobareu a continuació per compartir el procés de lectura i que el gaudi per aquestes pàgines sigui d'allò més profitós per a tothom.

Relació d'ícones de les **Intel·ligències múltiples** i de les **Dimensions** que trobareu en les diferents propostes d'aquest dossier.

Intel·ligències múltiples

Lingüística

Musical

Logicomatemàtica

Interpersonal

Espaciovisual

Intrapersonal

Cinesicocorporal

Naturalista

Dimensions

CO

Comunicació oral

CL

Comprensió lectora

EE

Expressió escrita

L

Literària

PI

Plurilingüe i intercultural

ESTEM LLEGINT

- * L'Adrià comença una nova etapa escolar, l'ESO, i va una mica perdut amb tants canvis: nous horaris, noves rutines, canvis de classe... Tot plegat el fa anar de bòlit, tant a ell com a tots els seus companys. Els més «veterans» han batejat la seva classe amb el nom de «la promoció de la fugida d'Egipte». Recordes per què els han posat aquest nom? La paraula promoció, és monosèmica o polisèmica? L'Adrià no sap què vol dir aquesta paraula. Li ho podries explicar amb paraules teves? I la relació que hi ha entre «la fugida d'Egipte» i la manera de pujar i baixar les escales?

CO L

- * A l'institut, l'Adrià i els seus companys tenen un professor per a cada assignatura i cada un d'ells vol fer-los fer la feina d'una manera diferent. Ara que encara ets a Primària, com t'imagines que serà el canvi a l'ESO? Tens cap amic, cap germà o cap altre familiar que estigui fent ESO? Si és així, pregunta-li quines són les seves rutines, les seves normes i els seus hàbits d'estudi i de classe i compara'ls amb els de Primària. Què creus que és el que et costarà més d'adoptar? I el que et costarà menys?

- * A l'escola on ets ara segur que hi ha unes normes que tots heu de complir. I ja has vist que, quan vagis a l'institut, també n'hi haurà. A casa potser també hi ha unes normes que tots els membres de la teva família heu de respectar i seguir. Així, doncs, quina importància creus que tenen les normes en la vida? Imagina que, per un dia, no existissin les normes: ni a l'escola, ni a casa, ni al carrer... Què creus que passaria?

- * L'Adrià explica que el professor d'anglès, més que dir paraules i frases en anglès, les diu cridant com un sioux a l'atac. Saps qui són els sioux? Busca a Internet informació sobre els sioux i explica qui són, on viuen i quines són les seves característiques principals.

- * Amb l'amenaça d'en «Power Man» de passar a formar part de la colla de les mofetes de primer si s'obliden la bossa per dutxar-se després de la classe, als alumnes nouvinguts a l'institut, entre els quals hi ha l'Adrià, els entra una mena «d'agenditis». Aquesta paraula que s'inventa l'Adrià és de nova creació. Com s'ha format aquesta paraula? Si penses en altres paraules que acaben de la mateixa forma (otitis, apendicitis, bronquitis...), t'ajuden a deduir el significat d'aquesta?

- * Hi ha una paraula que, segons l'Adrià, acabes aprenent a l'ESO i resulta molt important: *autonomia*. Una persona que té autonomia és aquella que té la capacitat de valer-se per ella mateixa sense l'ajuda de ningú. Tu, necessites l'ajuda dels pares o d'algun altre familiar per preparar-te la motxilla, revisar l'agenda, fer els deures...? De l'1 al 10, com valoraries el teu «grau d'autonomia»?

- * A l'institut de l'Adrià posen malnoms als professors i, en alguns casos, també als alumnes. Segons l'Adrià, això de posar malnoms és una mena «d'esport nacional» a l'institut. Aquesta expressió, s'utilitza en sentit propi o en sentit figurat? Què vol dir, exactament?

- * Passades un parell de setmanes des que va començar el curs, arriba un nou company a la classe de l'Adrià. Es diu Mohamed i prové del Marroc, encara que ha viscut un parell d'anys a Vic. Al Mohamed li costa adaptar-se al ritme de l'institut i, a més, alguns companys no li posen les coses gens fàcils, perquè sembla que s'ho passen d'allò més bé fent-li la guitza. Què en penses d'aquestes conductes? Parleu-ne a classe, d'aquest tema, i debateu, entre tots, com hem d'acollir les persones diferents per qualsevol motiu (color, religió...). Imagineu que sou vosaltres els qui us trobeu en aquesta situació. Com us agradaria que us tractessin?

- * Segons l'Adrià, el VIDLE és el Vocabulari Internacional de l'Estudiant. Què és, doncs, el VIDLE: una abreviatura, una sigla o un acrònim? Digues quins altres elements de la llengua com aquest coneixes i què volen dir.

- * L'Adrià diu que l'expressió «em té mania» es troba en el VIDLE. Entre tots, feu un recull d'expressions que utilitzeu els companys -com una mena d'argot- i que podríeu aplegar en un VIDLE. Ordeneu-les alfabèticament, com si es tractés d'un diccionari, i expliqueu el significat de cada expressió.

- * Entre la «Rossa d'Abril» i en Miquel no hi ha gaire bona relació. En paraules de l'Adrià, «la de català i el bonàs del Miquel no tenen **feeling**». De quina llengua prové aquesta paraula? Quina expressió, utilitzaríes en català, per dir el mateix?

- * Els alumnes han posat el sobrenom de «Rossa d'Abril» a la professora de Català perquè diuen que «es torna boja de tancar quan arriba Sant Jordi, els Jocs Florals o la Festa de les Lletres». Què tenen en comú totes aquestes festivitats? Per grups, proposeu un concurs de poesia per celebrar alguna d'aquestes diades i reciteu les vostres creacions poètiques.

- * La «Rossa d'Abril» explica a la classe de l'Adrià la vocal neutra. Com el tens, tu, aquest tema? Posa't a prova i encercla les vocals neutres d'aquestes paraules:

llibre
trista

homes
sopa

drama
llegenda

pare
taronja

cadira
puça

- * Una de les novetats importants amb què es troba la classe de l'Adrià un cop tornen de les vacances de Nadal és l'anunci, per part del tutor, que s'han de preparar per fer el crèdit de síntesi. Saps què és el crèdit de síntesi? Escriu, en un cercador d'internet, «crèdit de síntesi» i fes-ne un resum amb la informació que hi trobis. Comparteix-lo amb els teus companys fins que trobeu una resposta comuna.

- * Ara que ja tens un peu a l'ESO, pensa sobre quin tema t'agradaria fer el teu primer crèdit de síntesi.

- * L'Adrià i els seus companys van a un camp de treball on faran diverses activitats sobre la civilització romana. La primera de les activitats està relacionada amb la cuina romana. Imagina que has de fer un treball sobre l'alimentació dels romans. Busca informació sobre aquest tema i prepara'n un petit treball. Explica què era el *ientaculum* i el *prandium*, quin era l'àpat més important del dia, quines begudes prenien i quins plats no podien faltar en una taula romana.

EE

En família. Lectura i família

- * Dels plats típics romans sobre els quals has investigat en l'activitat anterior, escull-ne un, juntament amb la teva família, i prepareu-lo a casa. Escriviu la recepta, elaboreu-la i feu fotografies de cada un dels passos. Prepara un mural amb tota aquesta informació i explica la teva experiència a la resta dels companys.

- * A quina ciutat catalana es troba el camp de treball on van els de primer d'ESO? Busca informació sobre aquesta ciutat i explica per què creus que van precisament a aquesta població a fer aquest crèdit de síntesi. Quina relació hi ha entre aquesta ciutat i la civilització romana? Saps quin era el nom d'aquesta ciutat quan va ser fundada? Recull informació sobre totes aquestes qüestions i fes un treball, amb un programa informàtic (Prezi, per exemple), en què exposis la història d'aquesta ciutat catalana i la seva relació amb la civilització romana.

CL EE

- * La classe de primer també ha de fer una redacció sobre els romans com a part de les activitats relacionades amb el crèdit de síntesi. No obstant això, el Mohamed no sap què és un romà. Com descriuries un romà a una persona com el Mohamed que en té una profunda desconexió? Fes una redacció i acompanya-la amb un dibuix o una fotografia.

En família. Lectura i família

- * La civilització romana té els seus orígens a la ciutat de Roma. Així que, si haguessis de fer un treball sobre els romans, podries començar per esmentar aquesta ciutat. Completa aquesta fitxa amb informació sobre aquesta ciutat i els seus monuments principals. La teva família et pot ajudar a buscar i a seleccionar la informació.

País			
Localització			
Quan es va fundar Roma?			
Qui la va fundar?			
Monuments importants	Coliseu	Tipus de monument	
		Funció	
		Curiositats	
		Fotografia	
	Fòrum romà	Tipus de monument	
		Funció	
		Curiositats	
		Fotografia	
	Panteó romà	Tipus de monument	
		Funció	
		Curiositats	
		Fotografia	

- * Al camp de treball, l'Adrià i els seus companys també tindran l'oportunitat de treballar com a arqueòlegs. Creus que és important la feina dels arqueòlegs? Creus que ha de ser una feina precisa i minuciosa? Pensa sobre totes aquestes qüestions i feu un debat a classe sobre la importància de l'arqueologia i la seva relació amb l'estudi de les civilitzacions passades.

- * A Catalunya hi ha el Museu d'Arqueologia de Catalunya, amb diferents seus al territori català. Si entres a la pàgina web d'aquesta institució (<http://www.mac.cat>), descobriràs què pots aprendre fent una visita en alguns d'aquests museus. Quina de les seves propostes és, per a tu, la més atractiva? Quines penses que podrien triar l'Adrià i la seva classe per fer el treball de síntesi sobre la civilització romana?

- * La tassa que la Sara mostra als alumnes és una peça de ceràmica. I els materials amb els quals ha estat feta hi donen el color vermell que té. Observa aquests dos tipus de material i marca aquell amb el qual creus que ha estat fabricada aquesta tassa.

material calcari

material granític

material argilós

- * La tassa romana que observen els alumnes com a exemple de resta romana no és cap reproducció, sinó que és una tassa autèntica. No obstant això, tu en pots fer una reproducció amb fang. Dona-li la forma de tassa i, seguidament, reproduueix els detalls que té la tassa que observen l'Adrià i els seus companys. Recorda que, a tot el voltant de la tassa, hi has de dibuixar figures humanes que toquen diferents instruments i, damunt les figures humanes, hi has de dibuixar una sanefa d'intricades flors.

- * Quan els nois observen la tassa, tots enganxen el nas a la vitrina, com si allà s'hi «guardés l'anell del Frodo». Saps qui és en Frodo? PISTA: En Frodo és un hòbbit... Recordes ara de quina novel·la forma part aquest personatge? Quina importància té l'anell en aquesta sèrie literària? Potser que també hagi vist la pel·lícula basada en aquesta història...

- * A Catalunya podem seguir la petjada que van deixar els romans en diferents ciutats del nostre país. Si visualitzes aquests dos vídeos, segur que aprendràs moltes coses sobre la història dels romans a Catalunya: http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=20643, http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=8192

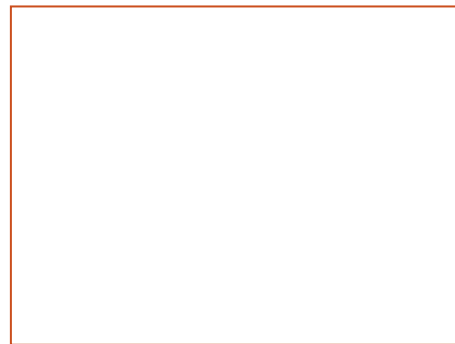
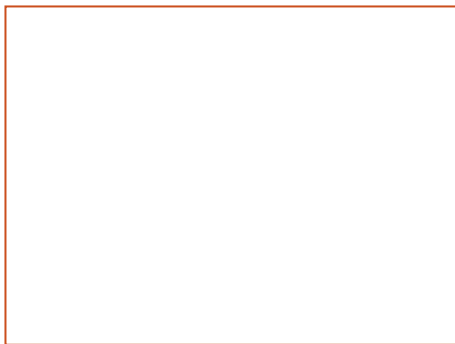
- * En l'estada al camp de treball, a l'hora d'esmorzar, la colla de les mofetes (excepte la Valèria, és clar) es llancen als plats sense compassió i aquest instint per la supervivència fa que totes les dents i tots els queixals es posin en acció: mossegant, triturant i esmicolant. Saps quines dents s'encarreguen de mossegar? I de triturar i esmicolar? Digues quina d'aquestes funcions fan les dents incisives i quines fan les molars. I, ja que tractem el tema de les dents, què recomanaries que fessin tots els membres de la colla de les mofetes després d'esmorzar?

- * Quan els alumnes agafen per sorpresa la Sara i el Jordi fent-se un petó, els dos monitors es moren de vergonya. Tant, que l'Adrià diu que el Jordi es queda mirant a terra «com si hi busqués el tresor de l'illa»; de *L'illa del tresor*, és clar. Coneixes aquest llibre? Qui és el seu autor? A quin gènere pertany? Coneixes l'argument? Si no l'has llegit, busca un resum de l'argument i descobriràs la importància que té el tresor en la història d'aquest llibre.

- * Després de fer la redacció sobre els romans i d'observar la tassa, la classe de l'Adrià ha d'estudiar la maqueta del circ romà. Defineix amb paraules teves què és una maqueta. A continuació, observa aquestes dues fotografies i digues quina es correspon amb la maqueta i quina amb l'estat actual del circ romà de Tarragona.

- * El Miquel s'adona que la tassa romana ha estat suplantada per una altra que no és l'original. Aquest fet dona peu a una investigació que portarà a l'aparició d'un nou personatge en la història: l'inspector «Culleretes». En la història de la literatura hi ha hagut detectius, inspectors i comissaris molt famosos, com ara Sherlock Holmes, Mrs. Marple o Hèrcules Poirot... En coneixes algun? En podries descriure algun? Com són les seves arts detectivesques? Com vesteix...? Què creus que podria aprendre l'inspector «Culleretes» d'aquests detectius famosos?

- * En el relat, es fan servir força paraules en cursiva: *novieta*, *culebrons*, *pel·li*, *guais*, *ho pillen*, *xuletes*, *xuxes*, *senyu*. Per què creus que estan escrits en cursiva? Tria la resposta correcta:

- Perquè són paraules que no trobem en el diccionari i pertanyen al llenguatge col·loquial o són barbarismes.
  - Perquè són paraules estrangeres.
  - Perquè són paraules que trobem en el diccionari però que s'utilitzen amb un significat diferent.
- * El llenguatge que utilitza el relat és ple de dites, locucions i alguns refranys. Explica, amb paraules teves, el significat d'aquestes expressions extretes del llibre:

- a) anar-se'n amb la cinquena posada
  - b) cantar-li la canya
  - c) demà m'afaitaràs
  - d) bon vent i barca nova
  - e) a tot arreu es couen faves
  - f) canviar la pesseta
  - g) pesar figues
  - h) no tocar la camisa a la pell
  - i) sortir amb un ciri trencat
- * La colla de les mofetes és un grup de nois que es va formar de forma fortuïta, per una casualitat, i no perquè els unissin uns llaços d'amistat. No obstant això, al final acaben sent inseparables i aconseguixen tenir una gran complicitat. Això els porta a treballar en equip i a resoldre el cas de la tassa desapareguda. En la història de la literatura hi ha relats en què els protagonistes són una colla d'amics que viuen aventures tots junts. Coneixes algun d'aquests títols? Coneixes algun altre llibre que tingui com a protagonistes un grup d'amics, com la colla de les mofetes? Si és així, fes un resum de l'argument.

DESPRÉS DE LLEGIR

Ara que ja has gaudit de la lectura, és hora de recordar-ne el més important:

- Tot relat és explicat per un narrador. En el cas de *La colla de les mofetes*, qui explica la història? Llegeix aquest fragment i dedueix la resposta:

«Em dic Adrià, tinc dotze anys i faig primer d'ESO a l'institut del meu poble.
Ah!, i soc membre actiu de la colla de les mofetes».

- Explica amb paraules teves per quina raó s'acaba formant aquesta colla i el perquè del nom.

- Cada membre de la colla de les mofetes té unes característiques particulars que el diferencien dels altres. Encercla del mateix color l'adjectiu i el nom del noi al qual correspon:

<i>pijo</i>	Valèria	Teo	Adrià
	Biel	Miquel	Mohamed
despistat	xerraire	intel·ligent	
	bon dibuixant	sensible	

- Una de les primeres coses a què s'han d'acostumar els alumnes de primer d'ESO és a com vol la feina cadascun dels professors. Relaciona cada professor amb la «seva mania»:

La de Català ●	● fulls quadriculats amb dos forats per prendre apunts
El de Castellà ●	● fulls blancs i amb quatre forats
El d'Anglès ●	● només vol que utilitzin els llibres
El de Socials ●	● només admet els deures si els fan en una llibreta.

- Una altra de les novetats de l'institut és el costum de posar malnoms als professors i, en alguns casos, també als alumnes. Recordes el malnom que tenen aquests professors? Escriu-los i justifica'ls:

- El professor d'Educació física:

- El tutor de la classe de primer i professor de Socials:

- La professora de Català:

- Llegeix aquestes normes i subratlla de color verd les que es corresponen amb les normes de l'institut i, de color vermell, les que es corresponen amb les normes per sobreviure a la primera nit del camp de treball:

- Els mòbils estan superprohibits.
- Afartar-se de *xuxes*.
- Anar a l'habitació del costat i apoderar-se de les reserves de *xuxes* que quedin.
- No arribar ni un minut tard a classe després del pati.
- Omplir de pasta de dents el sac d'un company.
- Portar una motxilla amb una muda i els estris necessaris per dutxar-se després de la classe d'Educació física.
- Fer el tradicional concurs de pets.

- Digues quines de les següents afirmacions sobre els personatges de la lectura són vertaderes i quines són falses (V/F).

- En Mohamed viu, ara, a Vic.
- L'Adrià admira molt la Valèria.
- El Teo ha estat sempre un noi popular a l'escola.
- El Miquel i el Biel són els bessons de la colla de les mofetes.
- La Valèria és molt despistada i, per això, ha acabat formant part de la colla de les mofetes.

- Ara reescriu, també, les afirmacions que siguin falses per tal que siguin certes.

- Explica amb paraules teves per què la professora de Català, la «Rossa d'Abril», té «mania mania» al Miquel.

- Selecciona la resposta correcta de les següents qüestions relacionades amb l'estada de la colla de les mofetes al camp de treball.

1. Per què la classe de primer d'ESO fa una estada a un camp de treball?

- Perquè hi van a fer una estada esportiva.
- Perquè hi van de colònies.
- Perquè han de fer el crèdit de síntesi.

2. Quins professors els acompanyen?

- La «Rossa d'Abril» i el Pere al Quadrat.
- La «Rossa d'Abril» i el «Power Man».
- En «Power Man» i el Pere al Quadrat.

3. De quin tema tracta el crèdit de síntesi que han de fer?

- Del turisme a Tarragona.
- De la civilització romana.
- D'arqueologia.

4. Quines activitats han de fer al camp de treball?

- Una redacció, observar la relíquia d'una tassa romana i fer un dibuix del circ romà.
- Una redacció, buscar restes arqueològiques i fer un dibuix del circ romà.
- Buscar restes arqueològiques i fer un dibuix del circ romà.

5. Què acaba descobrint el Miquel?

- La desaparició de la maqueta del circ romà.
- La suplantació de l'autèntica tassa romana per una altra de falsa.
- La relació amorosa entre els monitors del camp de treball.

6. Qui resol el cas de la tassa desapareguda?

- L'inspector Culleretes.
- La colla de les mofetes en col·laboració amb l'inspector Culleretes.
- La colla de les mofetes.

7. Qui és el culpable de la desaparició de la tassa?

- El Pere al Quadrat.
- El Jordi.
- La Sara.

- Com canvia la relació de la Valèria amb la resta de membres de la colla de les mofetes després de l'estada al camp de treball? Com era abans aquesta relació i com és després? Explica-ho amb paraules teves.

- Ara que ja coneixeu prou bé la història de la colla de les mofetes, potser teniu ganes de conèixer-ne una mica més l'autora i la il·lustradora. Imagineu que teniu l'oportunitat d'entrevistar la Núria Pradas i a l'Anna Clariana. Què t'agradaria saber d'elles? I sobre els protagonistes de la història? En què es van inspirar? Com va sorgir aquesta idea de parlar d'un grup d'amics a qui els uneix el destí? Com és la seva feina? On escriuen i dibuixen i quins estris fan servir? Penseu sobre tot això i escriviu totes les vostres preguntes. Seguidament, poseu-les en comú amb les de tots els companys, trieu les més interessants i ordeneu-les per tal que l'entrevista sigui coherent i ordenada.

A large rectangular area with a dashed border, containing 20 horizontal lines for writing.

- És interessant fer una fitxa dels llibres que vas llegint. Així, quan passi el temps, en podràs recordar i consultar les dades més importants, així com la història que s'hi explica. Completa aquesta fitxa i guarda-la a la teva biblioteca personal junt amb la d'altres llibres que hagi llegit:

Títol del llibre: _____

Autora: _____

Il·lustradora: _____

Gènere (si és d'aventures, fantàstic, de por, realista...):

_____

Personatges principals:

_____

_____

_____

_____

Resum de la història:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Què m'ha agradat més:

_____

Què m'ha agradat menys:

_____

- Ara prepara una exposició per tal d'explicar als teus companys per què recomanaries que llegissin el llibre *La colla de les mofetes*. Recorda que has de seguir un ordre i que has d'utilitzar un to de veu adequat per tal que tothom pugui escoltar-te bé i entendre't.

A large rectangular area with a dashed border, containing 20 horizontal lines for writing.

PROPOSTES A LA XARXA

⇒ Un diari personal

- Escriure un diari personal; t'ajudarà a comprendre i a recordar les teves vivències personals. Queden enrere les llibretes amb espiral; ara, pots escriure, afegir fotos i tot el que vulguis en format digital.

- Et proposem algunes apps per crear el teu diari personal digital:

<https://diaroapp.com/>

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.penzu.android>

<https://itunes.apple.com/es/app/penzu-free-diary-private-journal/id452674732?mt=8&ign-mpt=uo%3D4>

⇒ Barcelona a la romana

- L'Adrià i els seus companys, al camp de treball, tenen l'oportunitat de treballar com a arqueòlegs i fer algunes troballes. Els arqueòlegs, a partir de les seves investigacions, són capaços de reconstruir la història i imaginar com hauria estat la vida en ciutats com Barcelona. T'imagines com devia ser la vida a Bàrcino, la Barcelona romana?

- Descarrega aquesta app i podràs passejar pels seus carrers:

<http://ajuntament.barcelona.cat/arqueologiabarcelona/pla-barcino/barcino3D/>

- I, si vols posar a prova els teus coneixements sobre l'antiga Roma, visita aquest enllaç:

<https://antiguaroma.com/inicio-juego/>
